

Stemmen op personen / voorkeurstemmen

Rekenkamercommissie Peel en Maas, november 2013

Het blijkt dat de uitslagen bij alle verkiezingen per kern erg kunnen verschillen. Bij de Provinciale Statenverkiezing en vooral de Tweede Kamerverkiezingen zijn de verschillen minder groot. Dat lijkt te maken te hebben met de rol die personen spelen. De populariteit van een bepaald persoon in een bepaalde kern kan de uitslag 'vertekenen'. Dat dit vooral bij de gemeenteraadsverkiezing gebeurt, is geen toeval.

De politiek goed ingewijde lezer van dit rapport zal de uitschieters ongetwijfeld kunnen verklaren. Hij of zij voelt wel aan welke populaire politici de opkomst en het stemgedrag in een bepaalde kern hebben beïnvloed. Hier wordt bekeken of dat 'stemmen op personen' bij de gemeenteraadsverkiezing vaker voorkomt. Met 'stemmen op personen' wordt een stem op een persoon anders dan de lijsttrekker bedoeld.

Tabel 1 laat zien hoeveel procent van de stemmen voorkeurstemmen waren, met andere woorden hoeveel procent van de kiezers op iemand anders dan de lijsttrekker heeft gestemd. Dat is zowel voor alle stemmen in Peel en Maas te zien als per partij.

Tabel 1: Percentage voorkeurstemmen van CDA, VVD, PvdA en GL ¹

	GR 2009	TK 2010	PS 2011	TK 2012
Totaal percentage voorkeurstemmen bij de lijsten van CDA, VVD, PvdA en GL	74	31	53	30
CDA	78	49	73	56
VVD	74	21	32	23
PvdA	-	19	43	19
GroenLinks	-	7	44	10
PvdA/GL	67	-	-	-

Uit tabel 1 blijkt dat bij de laatste gemeenteraadsverkiezing 74% van de kiezers op iemand anders dan de lijsttrekker stemt. Bij de meest recente Provinciale Statenverkiezing is dat 53%. En bij de Tweede Kamerverkiezingen stemmen slechts ongeveer drie op de tien personen op een andere politicus dan de lijsttrekker. Dit betekent dat het geven van een voorkeurstem, het stemmen op een bepaald persoon, bij de gemeenteraadsverkiezingen relatief vaak voorkomt, veel vaker dan bij de Tweede Kamerverkiezing en de Provinciale Statenverkiezing. Daarnaast valt op dat het CDA bij alle verkiezingen relatief veel voorkeurstemmen weet te behalen. De PvdA en GroenLinks halen relatief gezien de minste voorkeurstemmen.

¹ Voor de lokale partijen waren de percentages voorkeurstemmen in 2009 als volgt: Lokaal Helden 32%, Lokaal Kessel 45%, Lokaal Maasbree-Baarlo 39%, Lokaal Meijel 40% en HvMeijel 62%. Omdat het hier vier afzonderlijke lijsten betreft, zijn de percentages lager dan bij de partijen die in alle vier gemeenten met dezelfde lijst meededen.